

მოუკვამა წინადადება მისცა გამე-
ობის იზრუნოს სახაზრო ანუ სავა-
რო დღეების დაწესებულზე, რადგან
კანონის ძალით სოფლის ნაწარმოე-
ბთა შემოქმედანი განთავისუფლებულ
უნდა იქნან გარდასახდისგან მხო-
ლოდ სავაგრო დღეებში. გამგებობამ
დაადგინა მუდღის, ვისაც ვერ-არს
დააჩქაროს სავაგრო დღეების დაწე-
სების პროექტის წარდგენა.

* საქართველოს საქართველოს
სამართალი სკოლის ზედამხედველი
ნ. გ. ტაბიჭვილი ყარსის გუბერნი-
აში ვაგებულება ხსენებულ სკოლების
დასათავსებლად.

* კავკასიის სამხედრო საზოგადო-
ებების წევრთა საერთო კრება მოხ-
დება 18 ნოემბერს.

* ქალაქის მოურავმა შეამდგო-
მლობა წარუდგინა გუბერნატორს
იმის შესახებ, რომ შემოღებულ იქ-
მნის საზოგადო გარდასახადი მუშა-
თათვის სადავსუყოფის დასაბრუნებ-
ლად.

* მიწად მოქმედების მინისტრის
რწმუნებულის კანცელარიის ადგი-
ლობრივი მშენებელი და სელიოქი
სერო კობახიძე ექსპერტები ამ გა-
მად სხვა დასხვა გვარ მკვლარეული
ბას უდგენენ პარკის 1900 წლის
მსოფლიო გამოფენაზე გასაგზავნად.
ჯერ-ჯერობით წარდგინდია 43 ნაირი
ბრინჯი, 15 ნაირი ლობი, 10
ნაირი ხორბალი და ქერი, 80 ნაი-
რი მუსულია და სხ.

* ამას წინადადება გავრცელდა,
რომ შვეი ზღვის პირის კრინის გზის
პროექტის განხორციელება დადგენილ იქ-
მნა შედგენისათვის. მაგრამ ამ უკანა-
სწინელ ორი-სამის წლის განმავლო-
ბაში შვეი ზღვის პირი იმდენად გან-
ვითარდა ეკონომიკურად, რომ გზის
საქიროება დიდად საგანძობელი შე-
იქმნა. ამიტომ ტრანსპორტის რკი-
ვის გზის გაყვანის შესახებ ხელახლა
აღიძრა დასაბარება და მოსალო-
დნელია, რომ ეს საქმე მოკლე ხანში
განხორციელდება.

* ამ მოკლე ხანში მთავარ-მარ-
თელის საქმიანობის განხორციელებას
საქართველოს საგარეო სასწავლებელი

ავაზაკან-კი ხშირად ვაჭარებენ დრო-
ებით. ადამიანი, რომელიც დღეს
უმზებოდ კაცს მოკლავს, ხვალ
რომელიმე ოჯახში შევარდ-
ბა ქალების ასაკულად და გა-
საუბრაობებლად, ჩვენ მიანც
ბრტოსან კა ელ მიგვანია იმისთვის,
რომ ვინაობა ან რაიმე სისულადა
გვაქვს მასთან. იმდენი სისულადა
არა გვაქვს ბუნებისა, არა გვაქვს
ესოდენი ზნეობისა და ხანათის სიმ-
ტკიცე, რომ ამ გვარ ვაჭარებებს
უპაყოფილება გამოუცხადოთ და,
წარმოადგინოთ, მკითხველთა, ამ გვა-
რი ჩვენს მოქმედებ, ხან და ხან
დახმარებთათ, არამც თუ არ გვა-
ვისწორებთა გზას ამ ელდარი კაცი,
ჩვენის ეულგობრობით კიდევაც
წავაქვებებთა და სანარცხინო საქ-
ცილობა არა თბობს ჩაუდინა. ამი
სი მიზეზის არის, რომ არა გვაქვს
ფხაზელი სინდისი, არ გვაქვს მტკი-
ცე რწმენა, ხასიათი, სტეტიკი ბუნე-
ბა და პარმოთენიცი ვაძრ.

ეს გარემო აგზა მდობრ დაამფარბე-
ბელია ჩვენს რკინაობისა. ეს არის
მიზეზი, რომ ჩვენი შინაგარე საქმე

საბჭოს შეამდგომლობას იმის შესა-
ხებ, რომ 10 თასი მან. დამატებითი
კრედიტი გადაიდოს საქართველოს
საინჟინერო სამხედრო სკოლების
შესახებად.

* ამ დღეებში სიღნაღის მახ-
რის სოფ. ჩარლიშ ხევში ვაჭარ
ორი შეიარაღებული კაცი თვს და-
ცხა მუკუხანის მტკავრებს ცხვეწე-
ნიშვილს და წაართვებს ცხენი, ორი
ტყეა ღვინო და სხვა ნივთები. მო-
როტომიქმედებმა ცხვეწენიშვილი
ხელში დასჯეს.

* ქ. ბათუმში ხუთმა ყსაძამ,
ხორციის ნიხრით უკმაყოფილონი, გა-
ნაცხადა, თუ ნიხრის მომატებლად
არ იქნან, 8 ნოემბრიდან ვაჭრობის
შეწყვეტებოთ. ამის გამო 6 ნოემ-
ბერს განსუფთარებული კომისია სა-
განგებოდ შეკრიბა და, განიხილა
არა ხორცი ნიხრის საქმე, დეპუტით
სახოვა გუბერნატორს, ლინსი-ძიება
ინხარეთ ყსაძამთა გავიცივის წინადა-
დგა, გადასწყვიტა თითონ ქალაქში
ქალაქის საბჭოს საგანგებო სხდო-
მა, რაზედაც გუბერნატორისაგან
თანხმობა მიიღო. 8 ოქტომბერს ყა-
საძამთა მიართა აკვეთეს ვაჭრობა
და მამეც დღეს მოწყვეტულ იქნა სა-
ბჭოს საგანგებო კრება. ხისანთა
უზრავლესობამ, ცხარე კამათის შემე-
დგა, გადასწყვიტა თითონ ქალაქში
ითავოს ხორციის გაყიდვა და ამას-
თან არა დროებით, არამედ სამუ-
დამოდ აღიზრთი ერთხელ დაადგინეს:
გადაიდოს სოლიდარიკო სესხიდან
ანუ სათადარიგო თანხიდან ათი
თასი მან. და ახლავე ვაიმართოს
საბრტე ვაჭრობა, რომლის მოწყო-
ბა მიენდოს ქალაქის გამგებობას
და განსაკუთრებულ კომისიასა. კარგი
იქნებოდა, რომ ჩვენი ქალაქის გამგე-
ობაც ასე მოიქცეოდეს!

* გაზეთების სტყვიით, განზახვა
აქეთ ყველ წლივ გაპართონ პეტე-
რბურგისა და მოსკოვის უნივერსიტე-
ტების სტუდენტთა მოგზაურთადა კა-
ვკასიაში სამეცნიერო აზრით.

* ატ. ფ. ა. აუწყებენ, რომ
მთა-მანდის მშარობებელთა კრებაში,
რომელიც განზახვულია ხარკოვში,
მონაწილეობას მიიღებენ ზოგიერთნი
კავკასიის მთა მანდის მშარობებელი.

მდებრი აწუწილია. რადგინ ციკოთ
ჩვენ გვი, რომელიც მეტად უკუ-
ლოა, მხად არის დლიოს სხვის
სისხლს, თუ სხვა ტრას ეკუთვნის,
მაგრამ შენატრებს საზოგადო საქმე-
ში არა მლაღობობს ეს სხებთან
მგელკაცა აღმანებთ. ცხადია, რომ
ერის ამ გვარ წარმოადგენლებს გა-
ნვითარებული აქეთ საზოგადობრი-
ვი ინსტიტუტი და ეს ინსტიტუტი შინა-
ურ საქმეში პარმოთენობას მოკლე-
ბულია.

ჩვენში ერთნაირად პარმოთენობს
ქალი და კაციც და ვინმე საგმირო
საქციელიც რომ ჩაიდინოს, პირდა-
პირ უზრახს რომელსამე საზოგადო-
ების მიმართებულ აღმანის, რომ მო-
ლაღობე ხარო, ეს საქციელი გასა-
კიცხავ საქციელად ჩაითვლება და
საქალაქის საოფელს მოეგება მი-
სიხების, რომ პარში მოქმედი, სიმარ-
თლის მოყვარე კაცი გაკიცხონ. ეს
პარმოთენობა მართო ვერბა საქმე-
ში რომ იმედდეს თავს, მანც და
მანც იცნაწუწენი და სამწუხარო
არ იქნება. საზოგადო საქმეშიაც
ეს პარმოთენობა მკვეობს: მიღვობ,

დ. ხანი, ვერა და ვერ გვადრ-
სეთ სახში საწყობსკვლის დასწესებას.
რამდენა ხანა, რაც ეს საქმე დაიწყო
სანაღვსამ, მაგრამ ვერ არს შედეგა-
ქა უნდა მაგაწერათ ერთმანეთის თანა-
სიზობას; დადა ხანა, რაც ფეფა
მოგორაუბედა ამ საქმისთვის და ახა-
სება ქუთაისის ბანკში.

თეატრის მატიანე

„ორი ობოლი“. დრამა 5 მოქმედი, თარგ.
ა. კავარლისი.

11 ნოემბრის წარმოდგენაში ქან-
განდობა-ცავარლისი და ბან ყვირ-
ნის გარდა მონაწილეობას იღებენ
ავრთველი ნიკიერი არტისტი ქალი
მ. მ. საფაროვა-ბაშძისი, რომელიც
ეს ორი წყლიწილი ქართულ სტუ-
ნაზედ აღარ გამოხსულა. საზოგადოდ
„ორი ობოლი“ ქართულს სცენაზედ
ყოველთვის საუკეთესოდ აღდგენ,
სწორედ ამითი იხსენებს ის ვაჭრო-
ება, რომ ამ ძველს მელოდრამას
ჩვენს თეატრში კიდევ უკიდია ფეხი
და ყოველ წელიწადს იმის წარმო-
დგენას მრავალი ხალხი ესწრება. ამის
მიზეზი ნიკიერი არტისტი ქალები
ქანე მ. საფაროვა-ბაშძისი და ნ.
განდობა-ცავარლისი არიან, რომ-
ელნიც სასტუდიოდ აღდგენენ პარ-
ველი ობოლის ლეონას, ხოლო მეო-
რე-მთხვარის მიადმ ფრომა-
რის როლს. როგორც ყოველდ-
ღის 11 ნოემბერსაც ამ მსახი-
ობით მშენებრად ჩაატარეს თეატრ-
ის როლი. ქან საფაროვა-ბაშძისის
საზოგადოებამ ილტაკით მიიგება
და თავილო შიარობა. კარგად ითა-
მაშს ავრთველ ბანე ყვირინამ, გე-
დგენიშვილმაც, სემიონოვს, შათირი-
შვილმაც და ქანე ნიხრეიძისმაც. სია-
მოგებობით უნდა აღვნიშნოთ, რომ
ქან ნიხრეიძის წარმატება ეტყობა,
სცენაზედ კარგად გქირა თავი, თა-
ვიწყვლად ამიზნად სათქმელს და
როლიც კარგად იცოდა.

ასევე არ ითქმის იმ სხვა არტის-
ტების შესახებ, რომელნიც ამ სლა-
მის წარმოდგენაში მონაწილეობას
იღებდნენ. მათ თეატრის უშუალოდ
უღალბათი თამაშობით მთელი წარ-
მოდგენა გააუწყოფეს და გააუღალბა-
თებენ. უზარველეს ყოვლისა ჩვენ

პირიადობის პატევისკემა და არა სა-
ზოგადო საქმის სიყვარული. რომე-
ლიმ უსწავლელი აზნაური, გლები
ან ვაჭარი, რომ პარმოთენობებს,
კიდევ არაფერი, რადგან, რაც არ
მიიღია ადამიანს, რა უნდა მოს-
თხოვო. ჩვენდა სამარცხვინოდ, ჩვენ-
ში პარმოთენობენ „თერგ-და იეუ-
ლები“, სწავლა დამთავრებულნი.
დღეს იმ დასწენამდე მივდეთ, რომ
არც „თერგ-დალეულობა“ ყოფილა
შზირად აღმანის გამაყვითლოში
მგებლობა ძალია, თუ იმ ადამიანს მე-
მკიდრებობთ არ გადმოსცეპია წი-
ნაპრისაგან უფრო სტეტიკი ბუნება.

სინდისითობა, მეტადვე კარგი
კეუთ ისეთი ძვირა სანახავი კაცი
პრიობაში, როგორც ოქრო ბუნება
ში. ამისათვის ნუ ვაგვივარდებთ,
რომ ბანა მ. ფაღავე, ბანა ს.
გუარჯიანი და სხვთა ამ გვარ სა-
ზოგადო საქმეს დითვის სამსახური
გაუწოონ. ისინი ან ვერ მიხვდებან
საზოგადო მოღვაწეობას დიდად მნი-
შნებლობას, ან და საზოგადო საქ-
მისა არაფერი ენტერესებთ, რად-
გან პირიადის ინტერესების და პირ-

გაცივრება უნდა გამოეცხადოთ იმის
გამო, რომ რეესორი ან სხვა ვინც
ამ საქმეს განაგებს, ისეთ გამოვი-
დელ არტისტს, როგორც ბანი მი-
ნაროვი ყოფილა, როგორც ახლდეს
პირისთანა საბასუბო როლს. ბანი
მინაროვი შეძლებდა ხანგრძლივად
მეცადინეობისა და კარგის რეესო-
რის ხელ-მძღვანელობის შესალობით
შესაძენე არტისტის გახდეს, მაგრამ
ჯერ-ჯერობით კი ძალია არ შესწევს
ისეთის როლის წარმოდგენისათვის,
როგორც პირი. პირველ მოქმე-
დებში კიდევ არა უნდადარა ბან
მინაროვის, მაგრამ უკანასკნელ მო-
ქმედებებში, სადაც სიცილს ადგილი
არა აქვს, თავის მოუფერხებელის
თამაშობით საზოგადოების სიცილს
და ხაზარაი გამოიწვია. ბანი მინარ-
ოვი თავისს სათქმელს სიმღერის
კეთილზედ ამბობდა და ისე ჩქარა,
როგორც სკოლის მოსწავლედ გვე-
რის ამიზნა ხოლომე. ამას გარდა
არტისტი ყოველ წინადადებას წინ
წამდა-საც წაუშეღვარება ხოლომე და
შეშეღვარება მხრებს იშეშენდა.

ამ სლამის ვერც სხვა ახალმა
მონაწილემ იხსენებს კარგის თა-
შით თავი. ქანი კავთლისის სტუ-
დიოდ შეუფერხებელი იყო მარინას
როლითვის. სუსტი იყო ქანი კავ-
თლისა განსაუფრებით იმ სცენაში,
სადაც ენტრეტებს გულისთვის თავს
და სწრაფს. სუსტი იყო ავრთველ ქანი
ფეხაზიშვილიც (ენეივეა), რომელიც
არაფერად უფრადგებას არ ვაქციდა სხვა
მსახიობთა თამაშს და ვაჭრობაზედ
შეკვივით გაიხაზდა თავისს სათქმელს.
იმავე სცენაში ენეივეც, როგორც
სატუსალოს უფროსი, ქალად გა-
დასტეს, რომელშიც ენეივეც გა-
გზავნის ამავი იყო მოწყობილი. ქან
ფეხაზიშვილი მანამდე დააკლდა და
თვისი მუშახარება განაცხად, ვინც
ამ ქალადმე გადაშლიდა, წყობი-
საგდა და გაიგებდა, შიკა რეურა
რაც შეეგება ქან წყურთლას (ჯრა-
ფინას როლს ასრულებდა), უნდა
შევიწინოთ, რომ ეს მსახიობი ქალი
გაიფინას არაფრით არა ჰკავს და
კარგს ხანადა რეესორი, რომ ეს
როლი სხვა ვინმესთვის დაეკისრე-
ბინა.

ყველა ამ ახალ არტისტების მი-
მართ გამოაკაშული საყვედური რე-

მოანგობის ტრეაილს დაუზრდალავს
იმითვის საზოგადო საქმის სიყვარ-
რულია. მაგრამ იმისთანა ადამიანთა
პარმოთენობა, არა გულწრფელი და
საეჭვო მოქმედება, როგორც ბანი
ან ბანი ს. თოფურია, ბანი გ. წე-
რეთელი, ჩვენი პირი თ. აკაცი,
მართლა საგულწინა იყო ამ წლის
არჩვენების დროს და მწარე ფიქრს
მოგვგრის იმას, ვისაც საზოგადო საქ-
მე უკვია. ბანი ს. თოფურია ჩვე-
ნი საპატრო მკურნალია. იმას უკუ-
სრია ისეთის რაუფლისა და მსახი-
საგებელ დაწესებულების წინ ვაძ-
ლად, როგორც არის მისივე მეო-
ხებით დაარსებულ უფროსის საგა-
დამყოფი ყოველ კაცს შეუძლიან და
თუ შეუძლიან, ვალდებულები არის
იმოღაწევის საზოგადო სარბილზედ.
რულადვე ვიზრავთ ჩვეულებრივი
მკურნალი არა შესადარებელია, მაგ-
რამ მანც ვიტყუო, რომ ეს ყა-
ვლად ცნობილი მცენარეა და მკურ-
ნალი პირველი საზოგადო მოღვაწე
და მოქალაქეა. ოღონდ ამ შემთხვე-
ვაში მოღვაწეს არასოდეს არ უნდა
დაევიწყდეს, რა თვისებისა არის ი-

კისორებს უფრო ეკუთვნით, ვიდრე
იმით. საყვირებელია, რომ ქართულ
დასის ორი რეესორი ჰყავს და წა-
რმოდგენის დროს-კი არტისტებს
არაფრითა წრთენა არ ემწევათ.
კარგი იქნება ვიცოდეთ, რას აკე-
თებენ რეესორები?

სამაქალსირო მხალმგებელია ს. მუხამო მუხლი

კარგა ხანია ქართულ სამღვლე-
ლობის შორის საყვედური გაისმის,
რომ ქართულ საეკლესიო გალობას
დაიცა, რომ ეს გალობა არამც თუ
საგარე, ბევრას სასულთნო წოდ-
ების კაცებმაც აღარ იციან რიკინად
და წესიერადია. რაწინჯერამ სამღ-
ვლელობის შორის ლაზარაკი-კი
იყო აღმრული იმის შესახებ, რომ
ქართულ საეკლესიო გალობას მე-
ტი უყურადღებო მიტყეს, რომ ეს
ქართულ მოწყობილ და კარგ ნიადა-
ზედ დაყენებულ იქნასა, მაგრამ
ყოველთვის ამ ლაზარაკს უნაყოფოდ
ჩაუვლია. ჩვენს სასახარლოდ, ამ
ბოლის დროს ამ საქმის ხელი მო-
კიდა მისმა მეუფებამ გოგის ეპისკო-
პოსმა ლეონიდემ და მოაწინაადა სა-
მღვლელობის დიდის ხნის სურვი-
ლის განხორციელებას; იმეტომ, იმე-
ლია, რომ ამიერიდან მანც, ყა-
ვლად სამღვლელო ლეონიდის და
სხვათა მეცადინეობით საეკლესიო
გალობის საქმე კარგ ნიადაზედ იქ-
ნება დაყენებული.

წარსულ ოქტომბრის თვის ოცდა-
ორს ქალაქის სამღვლელობის კრე-
ბა ჰქონდა დამატების ამისარჩველ
მიმავლის სებასტიაო კრებისათვის,
ქალაქის მღვდლების გარდა ამ კრე-
ბას სასულთნო უწყების სხვა დასხვა
დაწესებულებათა მხელენიც დასწ-
რანენ. მათმა მეუფებამ ლეონიდემ
ისწორად და კრებაზედ ჩამოაღიდა ლა-
ზარაკი გალობის საქმის მოწყობის
საკურობის შესახებ და განაცხადა
ის სურვილი, რომ ტულილი დაარ-
სებულ იქნას ქართულ მღვდლებ-
ისა სამუდამო გენდი. მათის მეუფე-
ბის აზრით, ასეთა გენდი სკოლის
მაგორობას გასწევს და ვაჭარებებს
ქართულ საეკლესიო გალობას. გუ-
ნდი იმდენად მოზრდილი უნდა იყოს,

სი გარვეს საზოგადო საქმეში, წამ-
წვეია საზოგადობრივის ცხარეებო-
სა, თუ შეეფერხებელი და საზო-
გადოების ზოგიერთი სანარცხინო
თავისებობა გამომდელი. ამ გვაგმა
მოღვაწემ უფრო მომეტებულად
უნდა იცოდეს საქმის ვითარება და
უფრო წინდახედული და წინგახე-
დული უნდა იყოს და პარმოთენი-
ობით არამც და არამც არ უნდა იხე-
ლიმდენდლოს. უამსოდ საქმის წინ-
დასახელობის შემპარძივებელი
სხვებმა და არც პირის ვაჭარობის სა-
ზოგადო საქმეში. იტყუა, არა სცა-
ოდან და არ ერევა საზოგადო საქ-
მეში, მოჩან და გათავდა; და წა-
ჩამოიდგინეთ, ზოგიერთ შემთხვევაში
უფორმებობა, თუ მოქმედებას სა-
სარგებლო საგანი არა აქვს, საზოგა-
დობისათვის სასარგებლოა.

თი, ეს იყო მიზეზი, რომ ბანა ს.
თოფურია ამ წლის არჩვენების
დროს ყოველი მღვდლებული კაცი ჩა-
აფიქრა და მწარე ფიქრი მოგვიარა,
ჩვენი სახლავანი თ. აკაცი, რომე-
ლის საღვდამელოც ბეკი დაბე-

რომ რამდენსამე დასდ იყოფებოდეს. ამ დასებმა ტფილისის სხვა-და-სხვა ეკლესიაში მორიგებით უნდა იგალობონ.

გუნდის შესახებ ტფილისის ეკლესიებმა ყოველ წელიწად ფული უნდა გაიღონ. კრებმა ტფილისის ეკლესიები, დიდუბისა და ქაშვილის გარდა, სამჯგუფად გააკო. პირველი ჯგუფის ეკლესიებმა უნდა იხარონ—20 ლმესამამ—10 მ., ხოლო დიდუბისა და ქაშვილის ეკლესიებმა უნდა გადასდონ, პირველმა 150 მანეთი, მეორემ—100, კალაქის მღვდლებმა უნდა იხარონ ხუთ-ხუთი მანეთი, შტატის მთავარ-დიპლომატი ი. ორბელიანი ამას გარდა შემწევობა აღუთქვას მათა მფუფხვამ ლორნიდმა თავის მხრივ 100 მანეთი და თავის მონასტრის მხრივაც 100 მანეთი ყოველ წელი და მათმა მფუფხვამ კიროსმა აკრეფე 100 მანეთი თავის და 100-ც მონასტრის მხრივ.

შემდეგ ამისა კრებმა აარჩია მზრუნველი კომიტეტი, რომელმაც ფული უნდა მიჰკრიბოს, გუნდის საქმეები განვაგოს და სხვა. თავმჯდომარე კრემ აკომიტეტისა ერთხელ არჩეულ იქნა მათი მფუფხვა გორის ეპისკოპოსი ლეონიდე.

ყოველს ექვს ვარეშეა, რომ მონაღლი გუნდი ქართველ მგალობელთა დიდს სარგებლობას მოიტანს და ვაგარელებს საეკლესიო გლობობას. საქარაა მხოლოდ, რომ ფული არ შემოკლებდეს კომიტეტის და სამუდამო წყარო ჰქონდეს ამ გუნდის შესახებ. ჩვენის აზრით, კრებმა თანამედველი ტფილისის ეკლესიებზე მეტი ფული გაეწერა. ისეთი ეკლესია არ არის ტფილისში, რომელიც ყოველ წელი სულ ცოტა 50 მანეთის გდება არ შეეძლოს ამ კეთილ საქმის სასარგებლოდ. მეტი არ იქნება აგრეთვე ეპარქიის საბელონიონოში შემეწონებენ ამ საქმის და ყოველ წელი თანხითი წელიწადი მოაწოდონ ხაღმე. შეუძლიან აგრეთვე ამისათვის ფული სანთლის ქარხანაშიც გადასდონ.

ყველა ამას გარდა, საქარა ჩველვითა, რომლისთვისაც არა ერთხელ გვისურბნია გულწრფელად დღევრძიობა, ამისა და უცუკობა, ვერაფერი მხნე გამოგვადგა. იმით გვიადლარა ბნამა აკაკი, რომ გულუხუცო და პირმოთხნე გამოადგა. როდესაც სასულიერო კაცო გამოაუკვეყნო, არ იყო მისის რწმენისა და ხასიათის სიმტკიცე, არა ხარ დარწმუნებული, რომელ შემთხვევაში სიიარკვე გაღიბება ამ გვარის კაცის გულში, ამისათვის კაცის ორბობა და დღორე მინც და მინც ვერ ავაღიფვებს ხელანდელს დროში, როდესაც ერთა საღიღის შეუძლიან მოისყიფონ ფხუხელ სინდისის მოკლებული კაცო. ბნე აკაკი სულ სხვა არის; უფანსწენელის საზობილ საშუალო კაცო არ გაიზობილა. იგი სხვა პოეტია, რომლისკაც იწინობს ჩვენში დიდი და პატარა. მის მოსწრებელს სიტყვის მომხიბლავი, მომადრებელი მნიშვნელობა აქვს. იტყვიან, პოეტებად იხადებანო, და ეს აკაკი ხელზედ-გამოჰკრიბო; იტყვიან, მეცნიერული მისწრებეა, ლოგიკა თარდა ყოველი თვისება არისა და ამ

ნის აზრით, რომ მზრუნველობა კომიტეტმა ეს გუნდი ნაწილიდ გლობობის სკოლად გარდაქციოს. ამისათვის სკოლა, რომ ყველა ახლად განწყობულ მღვდლისა და მედავითანესთვის საფლანგოებულ გუნდთან ამ გუნდში ყოფნა და გლობობის შესწავლა ორის ან სამის თვით მინც, ორი და სამი თვე თუშეცა მცირე დროა, მაგრამ მინც, ბევრ არ არის, რომ ამინის განმელობაშიაც კაცო ისწავლოს და გაიგვებს რასმეს.

როგორც შევიტყუე, მზრუნველ კომიტეტს მომადლი გუნდის ლოკალიზაცია ბნე ა. კავსად მიუწევია. კავსად უკვე შესდგომია ხმების მოკრება; და გუნდის შედგენას. ამ გუნდის ყველა მომღერალის ვალდებულებულია ჯამაგირი ექნება.

სარძის წმ. გიორგი.

დღევანდელსა წარმოვატყუე სარძისა და სარძისა ამ დრად შესანახე იცის და იგი უნებურად გვეპინდება კადვე, რას უნებნახსია სახელწოდება: „სარძის წმ. გიორგი“.

ს. ქარაელის რანის გზისსადგურის განსწრავს, სარძისაში მათს უფორავს მწვერვალის კალთასად, არის აშენებული სახეობა ეკლესიას მშენებარის გეგმით, სარძის წმ. გიორგის ეკლესიასად წოდებულს, ანაწილ სოთარმადგებასად წოდებულს. ეს ეკლესია, თავისის სიძლიერით, იხადეს მღორელებს არამდე თუ სარგებელსა უფასად წოდებულს. ეს ეკლესია, თავისის სიძლიერით, იხადეს მღორელებს არამდე თუ სარგებელსა უფასად წოდებულს. ეს ეკლესია, თავისის სიძლიერით, იხადეს მღორელებს არამდე თუ სარგებელსა უფასად წოდებულს.

თვისებისა კი მოკლებულია ჩვენი პოეტია. ბნე აკაკი არის საქარისად შემოკლებული შემოკლებიანობის ნიჭით, ფანტაზიით, დიდებურობითა ენა, რომელიც სოკრად მარტივი და მოსწრებული აქვს. პოეტის ნაწერები ძლიერ მარტივისა და ავილიად გადავების ენით არის დაწერილი, რაც ჩვენს მწერლობაში იშვიათი მოვლენა არის და ამ გარემოებამ ბნე აკაკი კიდევ შექნა მართლა ხალხურ პოეტად. რაც უნდა ბევრი ჰქონდეს ხეობრივი ნაკლებებმა ამ გვარ პოეტს, სხვა ვარეშობათა შორის ეს ნაკლებებებმა ისე საწარადღობა მოსწრებულია. იმისათვის საზოგადოებაში, სადაც ყოველი საზოგადოებრივი ძალია გამოკვეთულია და თვისება გამამარტველი საბუთი—raison d'être აქვს, იმისათვის საზოგადოებაში, რომლის მდგომარეობა სხიფთობა არ ირის არც წარსულის შეკლომებით, არც აწყყო მიზნობა გამო, აკაკისებური პოეტეტი დიდი სიძლიერება. ჩვენი მდგომარეობა კი ყოველ მოვლეს მუტს ვიღოს სდებს, მუტს სიტუაცია სოხოს ხასიათის, მუტს

კრული. ამ ყმად, სიძლიერისა კომო, მსოფლიოს სასწრავლად აღარ აქვს. მწერადან ეკლესიას ახლად არის თუ ნუშით დაწერული. რომელს წავშო, ან ვის ხელსა აგებული ეს ეკლესია, ან ვისა ვარაობა რნას არ არის, მაგრამ მისი გარეგანი შესწავლად, გრეს ამტკიცებს მის სიძლიერეს; მესხეთის დიდებულ ტანის წაგავს მხოლოდ გარედან, შეგნათ-გე ყვერის მსაგავსად და არც ერთი სიტუა არა სდებს.

მანკალ შემოწარმულებას და სტუბის შორის, უფრო დიდს შესანახებას აქ მარჯუნს მისად დასწრებულად წმ. გიორგის ხატო, რომელსაც სიძლიერე ვიხადე აქვს და 2 სარძის. ეს ხატო მისი მსოფლიად დარს-შესანახება, რომ მისი მსტრეობას სულ სხვა მნიშვნელობა უნდა ჰქონდეს.

მარჯუნს კუთხეში დასტუბდა აგრძობის ტუთი შეიძლება სარგებლობას მათ, რომლის მწვერვალზედღე თითონ ეკლესია არის გამოსტყული წყდ წარწებით: „სარძის ეკლესიას არსს“. აქვე ტუბის პარძა, თითონ ცნესწავ წმ. გიორგი ზის ჩვეულებების ტანისსიძლიერით და ცნესწავ უფს უფს დასწრებას უფსწავლა, ანუ თითონ-შეობის წოდის, საგარეოდ ქვედაშია გამომწავლია. ამ ნაბრად წმ. გიორგის დასწრებას უფრ არისად არ შეგვიძლიაღარ და, თუ არ გვდება, არც იქნება სდამე, რადგანაც ამ მსტრეობას მისი მნიშვნელობა მხოლოდ ამ ეკლესიას მიაქვრება. ამ ხატს შემდეგი წარწერა აქვს: „1856 წელს თებერდის იეს და დღესა შობიწარე სტუბისა ესე წმ. გიორგის სარძის ეკლესიას მე თავად ვიარის მე გამოსტყებასა პაატო დიდიწოდება მხოლოდ ეკლესიას წმ. გიორგი. უფად იყუ მღორელებს ჩვენად და მისასწრებლად წველთა და ახლათა მამათა და მშობელთა ჩვენთა. სწინისაწად დასტუბო“.

მარჯუნს მისარე ვაგვე ანართობას ვგარის მსტუხად ფიერით შეკრული აგებობა, სიძლიერე ვიხადე და სიტუაცია 1/2 შემდეგის წყდ წარწერით: „შეკრულ საღახნო ესე წმ. გიორგის სარძისა, ამავე ეკლესიას მღორელებს ქრისტესა ათეგნს, სასწრებლად ჩვე თვის და სახლობას ჩვენისათვის. ჩვენს წყდს აკაკისა არსს“. ამ აგებობაზედამ შემს აქვს მასწავლი და მღ

ხეობრივს ვაღიენს. ამისათვის ჩვენი მარტო ლექსების წერის არავითარი რიგითა ვაღიენს არ შეუძლიან იმ მოხიბლვის საზოგადოებზედ, რადგან საქმე მეტად აწყყო იქვს ჩვენს საზოგადოებას. თუ საზოგადოებრივად მწერალს შემოკლებიანობა აქვს, ეს თვისება ძლიერ უნდა იყუნებოდეს აკაკისათვის უნებნება. აი კიონი და ამ გარემოებამ ბნე აკაკი დიდ გარემოების გამო ვაკისრებთ ჩვენ ბნე აკაკის მეტს მოვლულობას და სიტუაციების საზოგადოების წინაშე. ჩვენის საზოგადოების ორგულობა, სიმხატე ხასიათის კიდევ უნდა აორკუცებდეს საზოგადოებრივად მოვლულობას და სიტუაციების მტრად იმისათვის მწერლისა, როგორც არის ბნე აკაკი. სამწუხაროდ, ბნე აკაკი საზოგადოებრივად მოვლულობის დიდობას, ამ სიტუაციის ვერ იჩენს, რაც მან სათემარისად დაამტკიცა ამ წლის არჩეულობის დროსაც. ამ მხრივ სანტერუსია მისი წერილი, „კრებულის“ მე-VI ნომერში მოთავსებული და დწერილი ამ წლის არჩეულებს გამო. ეს წერილი ცხადად რწმუნებს მკი

მხოლოდ ოქრომკვეთი ნაკერ ქსოვლებში გასკვეული უხილავი ტყავი წვეს. ამ ტყავის შესახებ არა წყნარად გარდამოვიწყოთ:

ერთის არადეთელ“ გუთინის დედას, რომელსაც შუა დღის ხან-გამოში გამოშუა გუთინდგანს და მას მასეღვლად, შემოსილად უნდა იხადეს; „გუთინი რომ შეას და გატარო, სხინისი ორკურწამოვება, მაგრამ ამას არავითარი უფრადება არ მიაქვია, მხოლოდ მესამედ წამოვებას დროს, შესწრე გუთინს, მოთხარე ამ ადგილი ამ ამომიფხვრება. შემდეგ მარტეკე შენი გავი მოხერხებო, უნდა დიდებულს, მე წყდ და მკერი და გუშეა, იმთა იგანს სათიერ გამოტყუებო“. მართლაც ანუ მარტეკე უნდა გუთინის დედა, პარკედას და მკერი რად წამოვებას გუთინს, ყურადღება არ მიაქვია. მესამედ შეუწრება გუთინს, მოუთხარა დასწრებულად ადგილი და ამოუწყანას ახლად-მოხილი სორცელა-ბავშვა, რომლისთვისაც სხინისი, წამოვებას დროს, მარტეკე მხარე დაგვავებინ. ეს ბავშვი აეთოს მშენებარის სხინისი უფოვდა, რომ სორცელა ჰგებებინ. (აქვედგან წარმომდგარა შეკრული წმ. გიორგი). შემდეგ შეუწრება მხარე მოხერხება გუთინის დედა, დიდი დიდი, ზედ დაუწრავს ეს სორცელა ბავშვი“ და მუხუბებათა თაო. სავარაუდო იეს უფოვდა, რომ ეს გავი მოხერხებო თვისად უნებურად მოსულან და ურდული თითონ გუშეა თაო, თუშეცა სხვა დროს მხოლოდ თაოვად დასწრება ხილმუთა დასწრება. ამ მოხერხებას გატყუებინთ ეს სორცელა ბავშვი“ და აუტანით ერთს მადლს მამა-ზედ, ამ ადგილას, სადაც ეს ბავშვი ეკლესიას სასწრებლად წმ. გიორგი. „სავარაუდ“ წოდებული. რამდენიმე ხანი ეს სორცელა ბავშვი აქ უფოვდა მისწრებას დასწრებულად, რომლის აქ

მხოლოდ არაინ იცოდა თუშეცა. ამ ადგილას გავი ენიშ სწრად ბავშვი, რამდენს სწრე ქვედაში პარტეკე მთავანდას და ჰგებებინა ზე დასწრებას; იმდენჯერ სეს სწრებად უწოდებინა უფოვებოდა. დიდად უფიერად ამ ტანის სსწრებად და არ ქვებობად ეჭურთობა. ბოლოს მოქის ხმა: „ამ და ამ

*) არადეთი სოფელია. ცხინვლის საბოქულოში, მტკვრის მარცხენა კიდის.

თველს, რომ ყველასათვის დიდლ საქარა გულწრფელობა და ეს თვისება მეტადვე საქარა იმისათვის მწერალისათვის, რომელსაც დიდი ხანი დაღუბსწრებინა ხაზის დიდი სიყვარული და ნდობა და ხელით სიტუაციული გეგმარა. გულწრფელობის ნაკლებებებმა, ორბობა მხოლოდ, რომ ბნე აკაკი წერილი მართლაც ულად მხოქვლებს მკითხველზედ, თუმცა წერილი შინა-სასც მოკლებულია. ყოველს მწერალს კარგად უნდა ჰქონდეს განსაზღვრული გეგმა მოქვებებისა, რომელიც დაფარული არ უნდა იყოს საზოგადოებისათვის; მწერალს იდიალი იმედასწრებული უნდა ჰქონდეს და ამ დიდობისკენ უნდა მიჰყავდეს ძალი საზოგადოებრივად იმდენად გულწრფელობა, მოუკრულად, მახილა და შეუწყველული უნდა იყოს, რომ კარგად არჩეულს ცხოვრებაში პროგრესიული ძალის და მიმართულებისა და ამ მიმართულებისკენ ეკროს თვალი და იმისკენ უნდა უთითდეს სხეულებს, თუ მწერალისათვის სულ ერთა არავი და ცუდი ცხოვრებისა,

ადგილას (დუხსკვლას თაო ადგილი) ამოშენი ეკლესია, მუხა საგუნდო სახარე იქ უნდა დაეკვადღეს... ამ აკაკის ამ მამაკ სოფელს აწყვ, რომელსაც შეუწრებულს ძლიერ, ანუ შეწრებულ ეკლესიას. მის შემდეგ ეს სორცელა ბავშვი“ ამ ეკლესიაში იმეფებოდა, მხოლოდ მამა. შემდეგ, ამ სორცელა ბავშვი“ ამ ეკლესიაში, მოუთხრათ მამა, ამოუწყანათ ეს სორცელა ბავშვი“ ამ ეკლესიაში ადგილობრად მღვდელს ქრისტესა იხადეს მამა მომსწრებულს უფრის მსტუბის „გუთინს“ მძრავის სხინის თანდასწრებით, რაც, როგორც ამ „გუთინს“ წარწერადგანს სხინს, მომხმარა ჩვენს (1877) წელს, ამას შემდეგ ეს სორცელა ბავშვი“ ადარებას უხილავს.

სავარაუდო გვერდის არის, რომ ეკლესიას კარი დღე და დამ დუგეტიკა და მის სიძლიერეს არ სულად არ ანახება ამ მკერებას ბორცვისა განსწრებათ ამის დასწრებულად მოკვეთს აქ, მანკალ მავალი შორის, მხოლოდ უმთავრებს.

შემთხვევით ერთს თათარს აქვი გაუფიერ და, რაც ეკლესიას კარი ჩვეულებრივად დაფხსხეს, რაც წასწრებად მოხერხებოდა, წაუდას, მაგრამ გასწრებათ თუ არა მის სსწრებად, წინ ფემა გედად გაღვდას. მსწრეწინი გაჭეკებული თათარი, როდესაც ამ ყმად განმთავისუფელა და სეგუთინსა მოხერხებას დაგავდა „ამ თათარს ნათება უნდა დაუხერხებინა და განმარტეკე აუსწრებინა. ამის შემდეგ დაიდა დასწრება თათარისათვის ამ ეკლესიას და მის სიძლიერეს თავისის ცემისა. აღიქმასმებრ, დასწრებად დადარბანს, ქსოვტეკნ ხსინში გამომარტულს საგუთინსა მოხერხებას და გუწრებას და სწრებად მკერებას სსწრებას.

მის დადა სწრებად გვერდის უნებო ხანდია მიკერებას სავარაუდოდ. ერთა მედად შეუწრებოლო შიგ ეკლესიაში, სადაც კომიტის სასწრებად მოხერხება, დაგვლა მარა სოროსწრე განსწრებად, მაგრამ გადმოვდა ცელა თათო თუ არა კარბეკმა, აქვე გაჭეკებული მსწრელებს კომიტის სიძლიერე პარადგან გამოვლელთ და თავის ადგილას შეწინას, გაჭეკებული მედა-გა გარეუ გამოვლელთ,

პირიქით, თუ ის უფრო მტრების ცხოვრების ბორცუს თვისების, იგი მწერალი მკვდარია. მართალია, რომელსაც ორი დისი გემების ერთმანერობა, შეიძლება ორივეს ჰქონდეს ნაკლებებებანი, მაგრამ უფრო ხშირად ერთში მეტია სიძლიერე, აი, ეს სიძლიერე უნდა აძლულებდეს ყოველს და მეტადვე მწერალს, რომ უფრო სიძლიერის მხარეს გამოარკვება მოისუფროს, თეთი შეტყუების დროს დიფიკოს მისი ნაკლებებებება და გამარჯვების შემდეგ კი შეუღლებს ამ ნაკლებებებების ვანკი ხვის. აი, ეს იქნება მართლა შეწრებული და გულწრფელი მოქვებება და ეს განსაკუთრებული დღორე როლია, მწერლის მოვლობაა. ბნე აკაკი ვითომ ორივეს, პანკის გამგეობას და ოპობობას, ჰქიცავს და გვიწყენებს, ორივეს ელდობის, მაგრამ კარგად-კარგად წერილობა, რომ მისი გული ბანკის აწინდელს გამგეობას ემსახურება. (დასასრული იქნება)

